

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Kraków, dnia

14 MAR. 2018

BK-02.1711.18.2017

Pan
Marek Lasota
Dyrektor Muzeum Armii Krajowej
im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”
ul. Wita Stwosza 12
31-563 Kraków

Wystąpienie pokontrolne

Podmiot kontrolowany:	Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila”.
Przedmiot kontroli:	kontrola procedury wyłonienia wykonawcy na świadczenie usługi konserwacji broni w 2016 roku, rozliczenia jej wykonania oraz zaangażowania pracowników Muzeum przy pracach konserwacyjnych i warunków ich prowadzenia oraz organizacji pracy instytucji.
Termin przeprowadzenia kontroli:	od dnia 14.12.2017 r. do 12.01.2018 r. oraz od dnia 18.01.2018 r. do 31.01.2018 r.

I. Ocena działalności kontrolowanej jednostki:

Przedmiot kontroli jest wynikiem pism złożonych do Prezydenta Miasta Krakowa przez:

1. Pana Adama Kalitę, Radnego Miasta Krakowa, który powołując się na artykuł prasowy Pana Piotra Subika w Dzienniku Polskim z dnia 10-12 listopada 2017 r. oraz notatki służbowe i pisma pracowników Muzeum Armii Krajowej (MAK), zawnioskował o przeprowadzenie kontroli w zakresie procedury wyłonienia wykonawcy na świadczenie usługi konserwacji broni w 2016 roku, rozliczenia jej wykonania oraz zaangażowania pracowników Muzeum przy pracach konserwacyjnych i warunków ich prowadzenia,
2. Pana Andrzeja Kuliga, Przewodniczącego Rady Muzeum AK, który przekazał złożoną na jego ręce korespondencję od pracowników - Kierowników poszczególnych działów Muzeum Armii Krajowej i organizacji związkowej - Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność '80, zrzeszającej 26 pracowników MAK, skierowaną do Pana Marka Lasoty, Dyrektora MAK, tj. pismo z dnia 9 stycznia 2018 r. wraz z 7 załącznikami, w której zarzucili niewłaściwą organizację pracy w Muzeum.

Z całości zgromadzonego materiału, przedłożonego w trakcie kontroli przez wszystkich zainteresowanych, wynika, iż w jednostce wystąpił poważny konflikt pracowniczy. Jego zarzewiem było podważenie przez kilku pracowników Muzeum zasadności ściągnięcia kolekcji broni z ekspozycji stałej i prawidłowości wykonania konserwacji broni w 2016 r. Następnie oskarżani o te nieprawidłowości, czy wręcz nadużycia, pracownicy - kierownicy działów, a także związki zawodowe

zrzeszające większość załogi zarzucili Dyrekcji m.in. nierówne traktowanie pracowników Muzeum i nieprawidłową organizację pracy. W związku z tym, że zakres kontroli jest wynikiem interwencji poszczególnych grup pracowniczych, w których przedstawione zostały odmienne oceny poszczególnych działań i zachowań, zagadnienia kontrolne zostały zbadane w oparciu m.in. o konfrontację, o ile to było możliwe do ustalenia, wzajemnych oskarżeń poszczególnych pracowników, czy też grup pracowników.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, w odniesieniu do poszczególnych zagadnień objętych kontrolą, co następuje:

A. Organizacja pracy

Na prawidłową organizację pracy instytucji publicznej podstawowy wpływ mają takie kwestie jak: aktualne regulaminy określające dokładną strukturę jednostki, wskazanie pracownikom podległości służbowej i sprawiedliwe rozliczanie z nakładów pracy, właściwy i adekwatny do wymaganych kwalifikacji na danym stanowisku przydział zadań do realizacji w formie aktualnych zakresów czynności oraz prawidłowa dyscyplina pracy. W związku z tym, że w każdym z tych obszarów stwierdzono uchybienia, ogólnie organizację pracy Muzeum Armii Krajowej ocenia się negatywnie, a to na podstawie następujących ustaleń:

- 1) W jednostce dopiero po 17 latach od utworzenia Muzeum, tj. w dniu 18 grudnia 2017 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2018 r. zaktualizowano Regulamin Organizacyjny Muzeum, określający wewnętrzną strukturę, choć na taką konieczność już w roku 2014 wskazywał Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, w wyniku przeprowadzonej kontroli. W trakcie niniejszej kontroli w Muzeum funkcjonowała struktura organizacyjna w sposób istotny odbiegająca od struktury organizacyjnej Muzeum określonej w Regulaminie Organizacyjnym, zarówno poprzednio obowiązującym, jak i aktualnym.
- 2) Do dnia zakończenia kontroli, czyli 31.01.2018 r. nie przeprowadzono w Muzeum reorganizacji, która wg uregulowań nowego Regulaminu Organizacyjnego miała nastąpić z dniem 1 stycznia 2018 r.
- 3) Pracownicy posiadali zdezaktualizowane zakresy czynności, nie odpowiadające faktycznie wykonywanym obowiązkom. Nie wszyscy też pracownicy byli przyporządkowani do konkretnych Działów, kierowanych przez Kierowników i nie była sprawowana nad nimi odpowiednia kontrola, dotyczy to takich stanowisk jak: Specjalista ds. komputerowych, dwa stanowiska funkcjonujące w ramach Biblioteki.
- 4) Zatrudniona była osoba na stanowisku ds. komputerowych w sytuacji, gdy Muzeum ma podpisaną umowę na obsługę IT z zewnętrzną firmą, natomiast prowadzeniem strony internetowej Muzeum zajmuje się inny pracownik - specjalista Public Relations. Ponadto pracownik został zwolniony z pełnienia dyżurów na ekspozycji wyłącznie na podstawie swojego oświadczenia o złym stanie zdrowia, a nie na podstawie obiektywnych przesłanek, tj. odpowiedniego zaświadczenia lekarskiego.
- 5) Zatrudniona została osoba na stanowisko ds. edukacji, która nie posiada przygotowania zawodowego w tym kierunku, tzn. nie jest historykiem, a z tego zakresu prowadzi zajęcia edukacyjne. Równocześnie nie podporządkowuje się ogólnej hierarchii służbowej, podważa prawidłowość wykonywania zadań przez wykwalifikowaną grupę zawodową muzealników. Mimo iż pracownik zajmuje stanowisko Specjalisty ds. edukacji pisma firmuje stanowiskiem Kierownika, mimo iż funkcji takiej mu nie powierzono, wydaje też innym pracownikom polecenia, do czego nie ma żadnych uprawnień.
- 6) Ponad pół roku trwała sytuacja podwójnego zatrudnienia na stanowisku Głównego Inwentaryzatora. Jeden z pracowników został przywrócony wyrokiem Sądu na stanowisko

zajmowane przed zwolnieniem dyscyplinarnym, ale po przywróceniu go do pracy stanowisko to było już zajęte.

- 7) Jedynie 9 osób na 37 pracowników (z wyłączeniem Dyrekcji Muzeum) jest zatrudnionych na stanowiskach należących do grupy muzealników. Poza stanowiskami administracji i obsługi, pozostali pracownicy MAK wykonujący zadania związane z gromadzeniem i naukowym opracowywaniem zbiorów, urządzaniem wystaw i udostępnianiem zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych, w tym prowadzeniem działalności edukacyjnej, artystycznej, upowszechniającej kulturę lub wydawniczej, tj. zadania określone w art. 32 ustawy z 21 listopada 1996 r. o muzeach, winni tworzyć zawodową grupę muzealników i być zatrudniani na stanowiskach: asystenta, adiunkta, kustosa oraz kustosa dyplomowanego oraz na stanowiskach specjalistów w zawodach dotyczących działalności muzealniczej, a są zatrudniani na stanowiskach np. specjaliści ds. edukacji. Ustawodawca wskazał, jakie stanowiska winni zajmować pracownicy realizujący zadania muzeum wskazane w art. 32 ww. ustawy i określił minimalne wymagania, jakie należy spełnić na tych stanowiskach, aby w ten sposób zagwarantować odpowiedni poziom realizacji zadań muzeów.
- 8) Stwierdzono stosowanie przez pracodawcę odmiennych zasad w porównywalnych sytuacjach (różne formy zatrudniania – czas określony/próbnny, różne – znacznie odbiegające od siebie wynagrodzenia zasadnicze, tj. niższe przy wyższych kompetencjach, nierównomierne obciążenie pracą).
- 9) Stwierdzono przypadki braku dyscypliny pracy, tj. opuszczanie miejsca pracy bez zgłoszenia tego faktu bezpośrednim przełożonym, a także bez uzyskania ich zgody, dokonywanie hasłowych wpisów do książki wyjść służbowych, bez podania dokładnego miejsca i celu wyjścia, a także tolerowanie nieprawidłowych zachowań jednego z pracowników (świadczą o tym liczne notatki służbowe i skargi), które w efekcie prowadzą do eskalacji konfliktu.

B. Ściągnięcie kolekcji broni z ekspozycji stałej i przeprowadzenie jej konserwacji w 2016 roku

Działania kontrolowanej jednostki w zakresie konserwacji broni w 2016 r. ocenia się pozytywnie. Uwagi odnoszą się tylko do kwestii, które nie miały wpływu na przebieg i prawidłowe wykonanie zabiegów konserwatorskich. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia:

Zdjęcie w dniu 04.03.2016 r. z ekspozycji stałej 328 szt. broni palnej i broni białej z kanadyjskiej kolekcji dr Stanisława Wcisło oraz z tzw. skrytki bieżanowskiej było bezpośrednio spowodowane kolejnym incydentem bezpieczeństwa z udziałem osób odwiedzających muzeum. Za podjęciem tej decyzji przemawiały względy szeroko rozumianego bezpieczeństwa (tj. brak odpowiednich zabezpieczeń budynku jak i samych gablot do ekspozycji broni, zbliżające się Światowe Dni Młodzieży), w tym przede wszystkim fakt, iż Muzeum na dzień 01.01.2016 r. nie spełniało wymogów bezpieczeństwa w zakresie przechowywania i eksponowania broni palnej wynikających z przepisów rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 02.09.2014 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów muzeum przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich zniszczeniem lub utratą. Brak dostatecznych zabezpieczeń w gablotach do eksponowania broni stwierdził w trakcie przeprowadzanej w listopadzie 2014 r. kontroli Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, który zalecił w wystąpieniu pokontrolnym dostosowanie gablot ze sprawną bronią strzelecką do przepisów ww. rozporządzenia. Kontrolowana jednostka, mimo dołożenia należytej staranności, dopiero w II połowie 2016 r. uzyskała środki finansowe na zainstalowanie odpowiednich zabezpieczeń w gablotach oraz w budynku Muzeum. Czas od momentu zabezpieczenia broni w magazynie do jej powrotu na ekspozycję został wykorzystany na przeprowadzenie jej reinwentaryzacji i konserwacji.

Od października 2014 r. opieka konserwatorska nad zbiorami Muzeum AK sprawowana jest przez podmiot wyłaniany corocznie w wyniku zapytania ofertowego, zgodnie z obowiązującym w tym zakresie regulaminem udzielania zamówień z wyłączeniem zastosowania przepisów ustawy prawo zamówień publicznych. Od wskazanej daty jest to firma Kons-Art Jan Ostroga. Umowa z dnia 28.12.2015 r. zawarta z ww. firmą obejmowała swym zakresem kompleksową obsługę konserwatorską wszystkich muzealiów będących w dyspozycji Muzeum oraz wydawanie opinii przez konserwatorów dyplomowanych właściwych z uwagi na rodzaj eksponatów objętych nadzorem konserwatorskim. Z tytułu realizacji przedmiotowej umowy w 2016 r. Muzeum poniosło koszt w wysokości 41 832,00 zł (po odliczeniu VAT). Konserwacja broni została wykonana w ramach ww. umowy a kontrolowana jednostka nie poniosła żadnych dodatkowych kosztów w związku z jej realizacją. Na potrzeby prowadzenia prac konserwatorskich w odniesieniu do wszystkich muzealiów, a nie tylko broni, muzeum w 2016 r. dokonało zakupów na kwotę 3 379,68 zł.

W 2016 r. wydano z magazynu broni w celu jej konserwacji 283 szt. muzealiów (tj. 278 szt. broni z ww. kolekcji oraz 5 szt. elementów broni nie wchodzących w skład ww. kolekcji). W przypadku 281 szt. muzealiów ich konserwacja zakończyła się w 2016 r., natomiast konserwacja 2 muzealiów została zakończona w 2017 r. Na ekspozycję w 2016 r. powróciło 221 szt. muzealiów poddanych konserwacji a 4 szt. powróciły do magazynu. Pozostałe 58 szt. broni powróciły na ekspozycję w marcu 2017 r. Pracom konserwatorskim w 2017 r. podlegało 40 szt. broni, która również wróciła na ekspozycję stałą. Ponadto w magazynie pozostaje 10 szt. broni, które z założenia nie miały być poddane zabiegom konserwacyjnym.

W trakcie kontroli, w dniu 19.12.2017 r. na wniosek jednego z pracowników Muzeum, odbyło się spotkanie Kontrolujących z przedstawicielami Komisji Zakładowej NSZZ Solidarność przy Muzeum AK. W trakcie spotkania został przekazany wniosek, w którym Komisja zwróciła się z prośbą o wysłuchanie dwóch pracowników Muzeum, w związku z poważnymi wątpliwościami związanymi z konserwacją broni w 2016 r. W wyniku kontroli spraw poruszonych w wyjaśnieniach złożonych przez Magazyniera Zbiorów Muzealnych i Asystenta Gromadzenia Zbiorów ustalono, iż:

- nie potwierdziły się zarzuty dotyczące: narażenia broni na uszkodzenie lub zniszczenie w trakcie transportu z ekspozycji do magazynu broni; nieuprawnionego zatwierdzania nazwiskiem Magazyniera Zbiorów Muzealnych wpisów o zabiegach konserwatorskich w kartach ewidencyjno-inwentarzowych w bazie Musnet; niewłaściwego zastosowania preparatu o nazwie Paraloid B-72 do konserwacji elementów broni z bakelitu; wykonywania przez pracowników Muzeum pomocniczych prac konserwatorskich bez nadzoru Konserwatora; braku konserwacji broni należącej do kanadyjskiej kolekcji dr Stanisława Wcisło; wypożyczenia w dniu 03.06.2016 r. z magazynu broni do pracowni konserwatorskiej dwóch egzemplarzy karabinów, w celu pozorowania trwania prac konserwatorskich w trakcie wizyty delegacji Ministerstwa Obrony Narodowej w Muzeum, która miała miejsce w tym dniu;
- z uwagi na dużą ilość egzemplarzy broni wytypowanej do konserwacji, rozmiar zadania znacznie przekraczał możliwości jego realizacji przez jedną osobę, w tym przypadku Konserwatora, który oprócz bieżącej konserwacji eksponatów, realizował również inne obowiązki wymienione w umowie. Dlatego Główna Inwentaryzator podjęła decyzję o zaangażowaniu do pomocniczych prac konserwatorskich dwóch pracowników Muzeum,
- konserwacja broni odbywała się pod nadzorem Konserwatora a pracownicy Muzeum zaangażowani do prac pomocniczych zostali odpowiednio przeszkoleni przez Konserwatora co do mechanizmów procesów konserwatorskich i działania preparatów użytych do tych prac.
- nie ma możliwości weryfikacji zarzutu Magazyniera Zbiorów Muzealnych o przekazaniu mu zarządzenia Głównej Inwentaryzator, znak: MAKIII.440.1.2016 z dnia 03.03.2016 r. po około tygodniu od likwidacji ekspozycji. Jednakże zalecenia zawarte w tym zarządzeniu odnosiły się do działań, które miały być podejmowane po zabezpieczeniu broni w magazynie, a więc nie miały

wpływu na sam przebieg wydarzeń z dnia 04.03.2016 r., tj. zdjęcia broni z ekspozycji i przewiezienia jej do magazynu.

Uwagi wnoszą się do następujących zagadnień:

1. w bazie Musnet na polecenie Głównej Inwentaryzator, w kartach ewidencyjno-inwentarzowych broni, w rubryce *Stan zachowania i zabiegi konserwatorskie* została wprowadzona ogólna formuła o zabiegach konserwatorskich, które miały zostać wykonane w późniejszym terminie. Wprowadzenie takiej formuły i pozostawienie jej w niezmienionej formie w przypadku broni, która nie została poddana konserwacji, mylnie sugeruje, iż taka konserwacja miała miejsce. Mając na względzie fakt, iż dane wprowadzone do systemu powinny być aktualne, tj. zgodne ze stanem rzeczywistym, opisana wyżej praktyka nie powinna mieć miejsca,
2. w bazie Musnet zawarto nieprawidłowe opisy zabiegów konserwatorskich w przypadku części egzemplarzy konserwowanej broni oraz stwierdzono brak wpisów dotyczących ruchu muzealiów w przypadku broni z *Kolekcji dr Wcisło*. Powyższe wynika z niedostatecznego nadzoru Głównej Inwentaryzator nad pracą Magazyniera Zbiorów Muzealnych i Asystenta Gromadzenia Zbiorów, którzy byli odpowiedzialni za aktualizowanie danych w bazie Musnet.

Ustaleniami niniejszej kontroli nie objęto kwestii dotyczących nieprzestrzegania zasad bhp oraz narażenia pracowników Muzeum na działanie szkodliwych substancji w trakcie wykonywania pomocniczych prac konserwatorskich. W powyższym zakresie kontrolę przeprowadziła w 2017 r. Państwowa Inspekcja Pracy, w wyniku której zostały wydane zalecenia. Dyrektor Muzeum AK pismem z dnia 11.01.2018 r. złożył informację do PIP o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych, w tym poinformował, iż w związku z reorganizacją Magazynier Zbiorów Muzealnych będzie zatrudniony na nowym stanowisku pracy, na którym nie będzie już wykonywać prac konserwatorskich. Równocześnie w dniu 19 grudnia 2017 r. wykonane zostały badania i pomiary czynników chemicznych, wskazanych na podstawie źródeł ich emisji oraz warunków wykonywania pracy ze stosowanymi w zakładzie pracy niebezpiecznymi chemikaliami. Badania wykazały, że nie występują przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Państwowa Inspekcja Pracy wydała także nakaz dostosowania wentylacji pomieszczenia pracowni konserwatorskiej, poprzez zabudowanie digestorium, do zagrożeń związanych z występowaniem substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników wykonujących tam pracę wskazując termin wykonania tych prac do dnia 30.06.2018 r.

II. Zalecenia:

1. Podjąć skuteczne działania zmierzające do zażegnania konfliktu pracowniczego.
2. Doprowadzić strukturę organizacyjną Muzeum do zgodności z zapisami nowego Regulaminu Organizacyjnego Muzeum.
3. Zadania związane z gromadzeniem i naukowym opracowywaniem zbiorów, urządzaniem wystaw i udostępnianiem zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych, w tym prowadzeniem działalności edukacyjnej, artystycznej, upowszechniającej kulturę lub wydawniczej powierzać do wykonywania zawodowej grupie muzealników zatrudniając ich na stanowiskach: asystenta, adiunkta, kustosza oraz kustosza dyplomowanego (art. 32a ustawy o muzeach), a zadania związane z przechowywaniem i katalogowaniem gromadzonych zbiorów, zabezpieczaniem i konserwacją zbiorów, w tym zabytków nieruchomych oraz nieruchomych obiektów kultury materialnej i przyrody, zapewnieniem właściwych warunków zwiedzania muzeum i korzystania ze zbiorów specjalistom w zawodach dotyczących działalności muzealniczej (art. 32b ustawy o muzeach).
4. Przydzielić pracownikom do wykonywania zadania zgodne z ich kompetencjami w formie stosownych zakresów czynności.
5. Na bieżąco aktualizować zakresy czynności.

6. Prowadzić bieżący nadzór merytoryczny nad wykonywaniem zadań przez wszystkich pracowników Muzeum.
7. Wprowadzić dyscyplinę pracy, rozumianą jako bezwzględna konieczność przestrzegania przez pracowników hierarchii służbowej, czasu i miejsca wykonywania czynności służbowych, obowiązku sumiennego wykonywania czynności służbowych.
8. Stosować równe zasady przy kształtowaniu warunków pracy i płacy i równomiernie obciążać pracowników wykonywaniem zadań służbowych.
9. Na bieżąco i zgodnie z rzeczywistym stanem aktualizować dane w kartach ewidencyjno-inwentarzowych w bazie Musnet.

III. Osoby odpowiedzialne za realizację zaleceń pokontrolnych:

Zalecenia nr 1 -9 – Marek Lasota, Dyrektor Muzeum Armii Krajowej w Krakowie.

IV. Termin realizacji zaleceń pokontrolnych:

Zalecenia nr 1 – 9 - od zaraz.

V. Termin sporządzenia sprawozdania z realizacji zaleceń pokontrolnych:

Do 15 kwietnia 2018 r.

Pouczenie:

Zgodnie z § 14 ust. 1 Regulaminu przeprowadzania kontroli organizacyjno-prawnej przez Biuro Kontroli Wewnętrznej UMK (zarządzenie Nr 135/2010 Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 22 stycznia 2010 r.) jednostki, w stosunku do których sformułowane zostały zalecenia pokontrolne obowiązane są do sporządzenia sprawozdania z realizacji tych zaleceń w terminie określonym w pkt. V wystąpienia pokontrolnego według wzoru określonego w załączniku nr 3 do ww. Regulaminu i przekazanie go do Biura Kontroli Wewnętrznej.

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

Jacek Majchrowski

Otrzymują:

1. Adresat,
2. aa.

Do wiadomości:

Pan Andrzej Kulig – Zastępca Prezydenta ds. Polityki Społecznej, Kultury i Promocji Miasta – andrzej.kulig@um.krakow.pl.